

Мирко Цветковић, председник Владе Србије, у разговору за “Новости”, гаји оптимизам и после лоших вести које су у понедељак стигле из Брисела.

* Прелазни трговински споразум са ЕУ остао је замрзнут упркос оптимистичким најавама из Владе Србије да би могао у септембру да буде одблокиран...

- Те оптимистичке најаве биле су последица нашег веровања, које се показало као тачно. То је - да скоро све земље ЕУ изузетно позитивно оцењују досадашњи рад Владе и да нас велики број најзначајнијих земаља подржава.

* Да, али то очигледно није било довољно. Холандија каже “не”, јер Младић и Хаџић нису у Хагу?

- Што се тиче наше сарадње са Хагом, главни тужилац Брамерц је Савету министара ЕУ дао јасну позитивну оцену. Међутим, мислим да је холандски став мотивисан унутрашње-политичким проблемом због догађаја у Сребреници јер су тада њихове јединице биле задужене за то подручје. Због тога, вероватно, гледају другачије на сарадњу Србије са Хагом. Очекујем да ће се и Холандија убрзо придружити земљама које подржавају напредак Србије.

* У таквим околностима, како је могуће очекивати да споразум буде одблокиран. Вицепремијер то очекује у децембру?

- Потпуни сам оптимиста да ће тај споразум бити одмрзнут. Не бих давао рокове али очекујем да ће се то десити у блиској будућности.

* Хоће ли Србија, по бриселској препоруци, почети једнострано да примењује Прелазни споразум?

- Европа је већ много урадила, што је до њих. Нама је европско тржиште отворено до 2010. године. озбиљно размишљамо да кренемо у једнострану примену Споразума, независно од тога што је он још формално замрзнут.

* Шта је то што би Србија добила Прелазним споразумом?

- Наш циљ је да се приближимо правилима понашања у ЕУ. Управо тај систем, учинио је економски успешним и друге државе. Томе тежимо и то није празна прича и апстрактна жеља. То је пут ка бољем животу наших грађана.

* Али, обесхрабрује ли Србију нова рампа коју је спустио Брисел?

- Не. Ми морамо да и даље прилагођавамо наш систем европском систему, који обезбеђује резултате.

* Није ли помало цинична порука Европе да Србија може једнострано да примењује Споразум?

- Та порука није цинична, већ добронамерна. То је асиметричан споразум: јачи партнер - ЕУ, отвара тржиште Србији - мањем партнеру, а исто то ради и Србија према ЕУ. Смисао једностране примене је да кренемо одмах отварање трговинских грана према Европи, на исти начин као да је споразум одблокиран. Пошто смо већ добили могућност да уђемо на њихово тржиште, значи да, чак и да је споразум одмрзнут, Европа не би имала активности, већ Србија.

* Да, али без “двостраног” Прелазног споразума, Србија не може да затражи статус кандидата ЕУ...

- Тако је. Ми немамо ту могућност све док Споразум не ступи на снагу. Кад ступи на снагу, шаљемо наш захтев за кандидатуру. У томе се огледа добронамерност Брисела да одмах сами кренемо.

* Можемо ли добити статус кандидата ЕУ пре него што ССП формално ступи на снагу?

- Можемо. Моћи ћемо да добијемо статус кандидата раније, када се одблокира Прелазни

споразум. ССП ће формално да ступи на снагу тек када га ратификују све земље ЕУ за шта је потребно две до три године.

* Када очекујете да ћемо окончати сарадњу са Хагом?

- У најбољем интересу нам је да на ту причу у најскорије време ставимо тачку. Као мала држава, која се нашла у вртлогу збивања, немамо други начин да се бранимо него да поштујемо међународно право. Сарадња са Хагом је у директној вези са одбраном Косова. Ако кажемо да јужну покрајину бранимо поштовањем међународног права, исто тако морамо да испуњавамо и међународне обавезе према Хагу. На тај начин поштујемо и домаће право.

* Очекујете ли да се Хацић и Младић ускоро нађу у Схевенингену?

- Најбоље би било и за државу и за њих да се добровољно предају.

* Да ли је доведена у питање судбина енергетског споразума са Русијом?

- Тај споразум само новинари доводе у питање, али је важно да га Влада не доводи. Тај посао је један од мотора развоја Србије када је у питању енергетска стабилност.

* Детаљи тог споразума су још неизвесни, на пример цена НИС...

- Морамо да раздвојимо: једно је међудржавни споразум, а друго су уговори. Споразум је општег карактера, и то је нека врста "кишобрана" који садржи решеност две државе да регулишу сарадњу из области енергетике.

* Неспоразуми са Русијом су у појединостима који ће ући у уговоре?

- Нема неспоразума. Тек треба да седнемо са руском страном и да преговарамо. Али не у циљу да споразум пропадне, већ, напротив, да све стране нађу свој интерес. Не сумњам да ће се квалитетан договор постићи.

* У протоколу који је већ потписан са Русијом, цена НИС је 400 милиона евра, а процена агенције је 2,2 милијарде евра. Москва шаље сигнале да о цени неће преговарати?

- Лицитација о цени је почела у јавности, и то није добро. Цена ће бити онолика колику је договоре стране у преговорима. Наравно, борићемо се да прођемо што боље, а не сумњамо да ће то чинити и друга страна.

* Спекулише се да Влада није јединствена према енергетском споразуму и да министар Динкић највише "затеже"?

- Влада Србије улази у преговоре са чврстом намером да их успешно оконча, и то ће се и десити.

* Кад ће српски грађани моћи да увозе аутомобиле по сниженој царинској стопи? И то је обећано...

- Имамо намеру да снизимо царинске стопе већ почетком следеће године. Раније смо штитили домаће произвођаче и није нам то било у интересу. Ускоро ће и "Фијат" бити наш произвођач, а он је довољно снажан да му не треба заштита.

* Кад ће се финализовати посао "Заставе" са "Фијатом"?

- Разговори са "Фијатом" су приведени крају и само бирамо дан да коначно и свечано потпишемо споразум. Ради се огромној инвестицији и хоћемо да јој дамо пун значај.

* Шта добијамо том инвестицијом?

- И то је мотор развоја државе. Укратко, план "Фијата" је да произведе 200.000 возила у првој фази, а свих 300.000 у другој. Код нас је цело тржиште било око 50.000 возила.

Дакле, они ће базирати око 90 одсто производње ка извозу. То је огроман девизни прилив који има велики значај за нашу макроекономску стабилност.

* Кад ће грађани Србије достићи приближан стандард грађана у ЕУ?

- Гледајући на регион, па чак и на неке земље које су ушле у ЕУ, Србија је значајно одмакла у економским реформама. Да немамо историјских и политичких проблема, не би постојали разлози да не будемо чланице ЕУ. Привредни раст у Србији је у успону, а грађани у неким земљама чланицама ЕУ не живе ништа боље него грађани у Србији. Њихове “најрањивије” друштвене групе су у још горој ситуацији него у Србији.

* Много је сиромашних у Србији...

- Пре пет-шест година, истраживања су показала да је у Србији око 13 одсто грађана који живе испод линије сиромаштва. Најновија истраживања говоре да их је око шест одсто. Тиме се убрзано приближавамо развијеним земљама.

* Хоћете да кажете да смо спремни за ЕУ?

- Спремнији смо сада него многе државе чланице ЕУ. Нисам сигуран да је добро да се уђе у ЕУ раније него што треба. Рок од пет-шест година, који постављамо, је разуман да сазримо за тај улазак.

* Помиње се да је буџет у кризи, због повишице пензија?

- У складу са предизборним програмом нашег коалиционог партнера одлучили смо да се повећају пензије за десет одсто, и то ће бити исплаћено на октобарском чеку у новембру. Та повишица је потпуно затворена у финансијском смислу и она “не једе” буџет.

* Значи, држава не троши новац који нема?

- Никада нећемо дозволити да се текућа потрошња финансира из задужења. Теоретски је могуће да се за повећање плата или пензија узме кредит, али то не смемо нити ћемо чинити да не бисмо будуће генерације оптеретили да враћају дугове. Потребан нам је сада, одговоран економски баланс да се из текућих прилива исфинансира све што је могуће, и то у оквирима буџетских могућности.

* Дакле, у ребалансу буџета неће се повећати потрошња због пензија?

- Потрошња се неће повећати. Буџет је већи за реално повећање прихода.

* Каква је судбина концесије за аутопут Хоргош - Пожега?

- Започели су преговори око споразумног раскида концесије и тај процес је у току. Формално правно, уговор о концесији још постоји и ми га нећемо једнострано раскинути, јер би у том случају постојала могућност да нас концесионар тужи.

* Док трају преговори, не могу да почну радови?

- Радови, свакако, не би могли ни да почну јер главни пројекат није завршен, као ни комплетна експропријација земљишта.

* Може ли Србија сама да понесе терет изградње аутопута?

- Сваке године Србија отплати пола милијарде евра дугова и за толико нам се сваке године смањује јавни дуг. То значи, ако бисмо се истовремено задужили годишње са пола милијарде, јавни дуг се у суми не би мењао. На тај начин, Србија би могла да финансира тај аутопут, али зависи да ли ће нам баш тај крак Коридора 10 бити приоритет. О томе ћемо тек одлучивати.

* ВЛАДА је обећала да ће наш пливачки херој Милорад Чавић добити стан у Београду. Докле се стигло са тим?

- Пошто је Чавић изразио жељу да се пресели у Београд, гледали смо како да му изађемо у сусрет. Он је врхунски спортиста, али у спорту који не доноси значајне личне приходе. Ако држава хоће да има таквог спортисту, мора да помогне. Нашли смо решења и ускоро ће Чавић добити кључеве скромног стана.

* БЛИЖИ се 100 дана Владе, са чим ћете пред грађане кад се подвуче та прва црта?
- Влада је обезбедила ратификацију ССП, припремили смо резолуцију о Косову, стиже “Фијат”, ратификован је споразум са Русијом, усвојен је Закон о агенцији за борбу против корупције, пензије смо повећали, инфлација се смирила, економски трендови су повољни... Дакле, према циљевима изнетим у експозеу, мислим да смо направили кораке у свим правцима.

* ХОЋЕТЕ ли се преселити на Дедиње?

- Станујем у породичној кући од скоро 200 квадрата у Земуну. Када су деца отишла својим путем, остали смо супруга и ја. Пресељење би ми тешко пало, али ако се буде инсистирало, због безбедносних разлога не искључујем да ћу да се преселим.